

1 keer per jaar zou er controle moeten zijn op gietijzeren leidingen

Hoe veilig zijn oude gasleidingen nog?

Gaslek | De explosie in Utrecht roept vragen op over de veiligheid van gasleidingen. 'Eén vonkje van een lichtschakelaar kan al de hele boel laten exploderen.'

Eline van Suchtelen
redactie binnenland

Volgens brandveiligheidsexpert Ivo de Hoogen zijn burgers zich nauwelijks bewust van het gevaar van gasleidingen die niet deugen. Volgens hem is er sprake van achterstallig onderhoud aan de leidingen, mede door de wens van de overheid om vanaf 2050 van het gas af te zijn om de CO₂-uitstoot te verminderen.

De vraag of we ons zorgen moeten maken over onze gasleidingen is weer actueel sinds vorige week meerdere panden in de binnenstad van Utrecht werden verwoest door een explosie, vermoedelijk door een gaslek.

"Veel mensen zullen denken: zolang het niet fout gaat, zal het wel goed zijn. Als je geen aanleiding hebt om te denken dat er iets mis is met de leidingen, zul je dat niet vaak controleren", zegt De Hoogen.

Normaal gesproken worden de gasleidingen afgeperst als er bijvoorbeeld een cv-ketel wordt vervangen, of als er leidingen omgelegd moeten worden voor een verbouwing. Dat is een moment dat de leidingen gecontroleerd worden door een cv-installeur. "Mensen gaan niet elk jaar hun gasleiding afpersen om te zien of er iets mis is. Het kan zo zijn dat je dat tien jaar niet controleert, of langer."

Mensen kunnen een gaslek opmerken doordat ze de geur van gas ruiken in hun huis. Die geur wordt toegevoegd aan het gas, dat van nature geurvrij is, zodat mensen alarm kunnen slaan.

Maar als zo'n lek in de kruipruimte ontstaat of op een plek waar leidingen zijn ingebouwd, merk je het minder snel op en dat is gevaarlijk, zegt De Hoogen. Hij vermoedt dat dit in de Visscherssteeg in Utrecht is gebeurd, gezien de enorme ravage. "Stel dat de gasleiding verdeeld wordt over drie huizen en zo'n kruipruimte loopt helemaal vol. Dan kan één vonkje van een lichtschakelaar al voldoende zijn om de hele boel te laten exploderen."

Voor de staat van de leidingen

naar de meterkast toe is de netbeheerder verantwoordelijk, voor de leidingen in het huis is de bewoner dat zelf. Volgens netbeheerder Stedin was er geen indicatie dat de leidingen in Utrecht aan vervanging toe waren. Gasleidingen zouden zo'n vijftig jaar mee kunnen gaan.

De leidingen waren volgens Stedin van kunststof. Over oude gietijzeren leidingen zijn al jaren zorgen. Zo ging het in de Haagse wijk Laak in 2019 vreselijk mis toen er een scheur van twaalf centimeter ontstond in een gietijzeren gasleiding. Er volgde een enorme explosie, waardoor een compleet woonblok verwoest werd. Drie mensen raakten daarbij zwaargewond.

Het Staatstoezicht op de Mijnen concludeerde na die ramp dat de gas-



'Veel mensen zullen denken: zolang het niet fout gaat, zal het wel goed zijn'

brandveiligheidsexpert
Ivo de Hoogen

leidingen van dit oude type veel sneller dan gepland moeten worden vervangen. Er moet ook veel vaker getest worden op gaslekken, vindt de toezichthouder. In de dichtbevolkte gebieden waar veel bouwwerkzaamheden zijn moet dat dagelijks, aldus de instantie. In minder risicovolle gebieden zou één keer per jaar volstaan.

personalia



Drummer van Australische band Midnight Oil overleden

Rob Hirst, de drummer en mede-oprichter van de Australische band Midnight Oil, is op 70-jarige leeftijd overleden. Hirst meldde in 2023 dat hij alvleesklierkanker had. In de jaren tachtig had Midnight Oil zijn grootste hits, waaronder het lied *Beds Are Burning*. Het lied was een protestsong over de manier waarop de oorspronkelijke bewoners van Australië worden behandeld. De klassieker staat sinds 2000 standaard in de NPO Radio 2 Top 2000. In 2022 trad de band voor het laatst in Nederland op tijdens een afscheidstournee.



Koning Charles ontwerpt tuin voor grote bloemenshow

Op de Britse RHS Sandringham Flower Show is in juli een tuin te zien die mede is ontworpen door koning Charles (77). Samen met ontwerper Catherine MacDonald zal de koning een tuin creëren 'die bezoekers en tuinders in het Verenigd Koninkrijk inspireert', meldt de organisatie van de bloemenshow. Het ontwerp zal veel van de favoriete planten van Charles bevatten. RHS Sandringham is de eerste show die wordt gehouden op een koninklijke residentie. Sandringham House is privé-eigendom van de Britse koninklijke familie.



Oud-advocaat van Ridouan Taghi mag weer aan de slag

De voormalige advocaat van Ridouan Taghi, Vito Shukrula, mag onder voorwaarden weer aan de slag als advocaat. Dat heeft de Raad van Discipline bepaald. Shukrula werd afgelopen april aangehouden. Hij wordt verdacht van deelname aan de criminele organisatie van Taghi. Volgens justitie heeft Shukrula berichten doorgespeeld van zijn voormalige cliënt. Na zijn aanhouding werd Shukrula geschorst als advocaat. Volgens Shukrula's raadsman Nico Meijering berust de tegen hem opgestarte strafzaak op 'meerdere misverstanden'.



'Ik wilde per se eerst in de horende zorg werken'

De Gelderhorst interview | De dove verpleegkundige Natascha Pfeiffer begon haar loopbaan doelbewust bij horende mensen. 'Mijn vader zei: kijk hoever je komt.'

Frank Straver en Ingrid Weel Ede

Natascha Legters-Pfeiffer (30) kan deuren openen die voor anderen bij De Gelderhorst gesloten blijven. "Loop maar mee", zegt ze, terwijl ze haar sleutel in het slot steekt. Een ruime kamer opent zich, met een kast vol rollen verband, ook voor ernstige 'gele' en 'zwarte' wonden.

Pfeiffer wijst op een dikke kluis. "Daarin liggen de opiaten." Alle verdovende middelen liggen verplicht achter slot en grendel. Even verderop opent Pfeiffer een andere

deur. Hier staan diverse hulpmiddelen zoals rollators en stoelliften, waarvan sommige doen denken aan een hometrainer. Tegen de muur staat een set zuurstoftanks.

Coördinerende rol

Wat dat betreft is De Gelderhorst een zorgcomplex als alle andere. Oudere doven hebben dezelfde basale zorg nodig als horende leeftijdsgenoten. Pfeiffer, zelf doof geboren in een horend gezin, is hier de kwaliteitsverpleegkundige. Dat betekent dat zij een coördinerende rol heeft.

Ze waakt over de kwaliteit van

ADVERTENTIE

Podcast Verborgen Voetsporen | seizoen 2

Bonnie Prince Charlie in Edinburgh

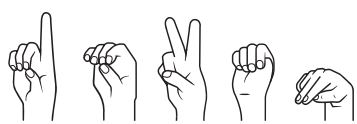
met Roelof Hemmen & SRC-reisleider Roeland

SRC
Laat je al ruim 40 jaar meer zien

luister nu

VERBORGEN VOETSPOREN

SRC-reizen.nl/podcast



D O V E N

Een duik in de Nederlandse dovencultuur

Trouw is wekenlang te gast in een uniek zorgcentrum: De Gelderhorst in Ede. Bewoners en veel medewerkers zijn hier doof. Wat betekent dat voor hun leven, vroeger en nu?

De dove verpleegkundige Natascha Pfeiffer vindt het werken met hulpbehoevende ouderen heel waardevol.
FOTO ADRIAAN BACKER

zorgverlening. Mondzorg, hulpmiddelen en incontinentiematerialen behoren tot haar domein. Zeven jaar werkt ze hier nu. Ze begon er na een mbo-opleiding verpleegkunde.

“Maar”, benadrukt ze, “ik wilde per se eerst in een horende zorgorganisatie werken. Ik heb geprobeerd de stap naar De Gelderhorst zo lang mogelijk uit te stellen. Het leek me te gemakkelijk. Ik heb maar één leven en ik ben doof. Dat gaat niet veranderen. En de maatschappij past zich niet aan mij aan. Ik wilde zeker niet zielig gaan doen. Ik ben ervoor gegaan om mijn talent eerst te bewijzen in een horende omgeving.”

Die mentaliteit was stoer, maar leidde ook tot negatieve ervaringen. “Voor mijn stageperiodes moest ik meer uren meelopen dan mijn horende medestudenten, om te bewijzen dat ik mijn vak beheers. Ik dacht echt: waaróm?”

Toen ze in de thuiszorg meedraaide had ze wisselende ervaringen. “Mensen waren vaak lief, zeker als ik vaker kwam. Ik probeerde met mijn stem te spreken. Sommige cliënten dachten dat ik niet uit Nederland kwam.”

Streng voor zichzelf

Dat ze zich aan misverstanden en vooroordelen blootstelde was een vorm van ‘streng zijn’ naar zichzelf, blikt Pfeiffer terug. Het kiezen voor de uitdaging en niet voor de makkelijkere weg kreeg ze mee van haar vader. “Hij zei altijd: probeer het maar en kijk hoever je komt.”

‘Ik moest meer uren meelopen dan mijn horende medestudenten’

kwaliteitsverpleegkundige Natascha Pfeiffer

‘Ik heb geprobeerd de stap naar De Gelderhorst zo lang mogelijk uit te stellen. Het leek me te gemakkelijk.’

Nu ze bij De Gelderhorst werkt voelt ze zich als een vis in het water, maar ze blijft de uitdaging zoeken. “Ik dacht eerst na vijf jaar weg te zijn. Maar ik kon me hier doorontwikkelen in een hbo-opleiding.” Het diploma heeft ze nu op zak. Ze werkt in een team met drie horende collega’s. Die beheersen de Nederlandse Gebarentaal. Als verpleegkundige heeft ze het ongelijk van haar decaan vroeger op de dovenschool bewezen. Die zei dat haar

doel, mbo-verpleegkunde, te hoog gegrepen was.

Een van de mooiste dingen aan het verpleegkundige vak is dat ze er kan zijn voor hulpbehoevende ouderen. Dat het oudere doven zijn, maakt het extra waardevol voor Pfeiffer. “Ik ken hun verhalen, hun ervaringen als kind. Ze moesten op het internaat praten, mochten geen Nederlandse Gebarentaal gebruiken. Deden ze dat toch, dan werden ze geslagen.”

Zeker gezien de traumatiserende ervaringen wil Pfeiffer de ouderen, met wie ze zich wegens haar eigen doof zijn verbonden voelt, liefdevolle zorg bieden.

Bijzonder was het toen een van de bewoners stervende was, maar er op dat moment niemand anders dan Pfeiffer die aan zijn bed kon gaan zitten. “Ik heb fysiek contact gemaakt, zijn hand gestreeld. De familie was nog onderweg. Toen die arriveerde was hij overleden. Ik ben blij dat ik hem op een waardige manier kon bijstaan in de laatste momenten.”

Overlijdensgevallen horen erbij in De Gelderhorst. Maar wat er tijdens corona gebeurde, hakte erin bij Pfeiffer. “Het was een vreselijke tijd. Ik heb meegemaakt dat drie bewoners tegelijk in lijkzakken werden weggedragen.” Pfeiffer wijst naar haar onderarm. Kippenvel. Ook bij de herinnering aan mondkapjes en protocollen betreft haar eerder zo open en montere gezicht.

Reageren? Mail naar: handenvolverhalen@trouw.nl

de goede verstaander



FOTO ADRIAAN BACKER

Lezers van Trouw lieten weten welke vragen zij hebben over de dovencultuur. Deze rubriek zoekt naar de antwoorden. Vandaag: kan een doof persoon werken in de horende wereld?

Je blijft als dove een beetje een vreemde eend in de bijt

Marijke ter Metz (46) wist altijd al: ik wil een kunstzinnige baan. Temper je verwachtingen, waar schuwden haar ouders. Als doof persoon zou ze haar ambities minder makkelijk kunnen realiseren in de horende wereld. Maar Ter Metz slaagde erin een mooie baan te vinden bij een klein grafisch ontwerp-bureau.

Alle collega’s waren horend. “Ik liep wel tegen dingen aan”, vertelt Ter Metz in de creatieve ruimte bij zorgcomplex De Gelderhorst, waar ze nu als creatief begeleidster werkt. Wanneer horende collega’s ergens mee zaten of emotioneel

‘Het team zou een cursus gebarentaal moeten krijgen’

creatief begeleidster Marijke ter Metz

waren, dan kwamen ze nooit naar haar. Dat bleek onoverbrugbaar, qua communicatie. “Ik voelde me soms eenzaam.”

Wat Ter Metz beschrijft, wordt vaak te berde gebracht wanneer je bij De Gelderhorst met medewerkers en bewoners spreekt. Veel doven werkten op enig moment in een baan binnen de horende wereld, de oude generatie vaak onder

hun niveau door gebrekkige onderwijskansen. Ze draaiden vaak prima mee en voelden zich gerespecteerd. Maar nieuwtjes kregen ze vaak laat mee, in de kantine zaten ze er wat verloren bij en het contact met klanten werd niet aan hen overgelaten. Ze waren toch de vreemde eend in de bijt, als puntje bij paaltje kwam.

“Zo voel ik mijzelf nú soms”, lacht Charmaine Beyer (56), een collega van Ter Metz bij De Gelderhorst. Zij is horend en leert Nederlandse Gebarentaal (NGT). “Ik kan het nog niet zo goed”, zegt ze daar zelf over. Maar al doende gaat haar vaardigheid vooruit. “In het begin wilde ik alles direct goed doen en elk gesprek in NGT volgen. Na een halve dag barstte ik al van de hoofdpijn.” Nu kan ik al iets beter inschatten dat ik niet álles hoeft te volgen.” Beyer voelt zich welkom; van dove collega’s krijgt zij veel hulp.

“We zijn superblij met horende collega’s”, benadrukt Ter Metz. Zulke steun zouden doven in de horende arbeidsmarkt ook verdienen, vindt Ter Metz. “Het zou goed zijn als het team waarin een dove collega werkt een cursus Nederlandse Gebarentaal zou krijgen.” En werkgevers die dove mensen met subsidie een paar jaar in dienst nemen en daarna weer de wacht aanzeggen, dat heeft ze helaas al té vaak vernomen.

Frank Straver en Ingrid Weel



Dit verhaal is in gebarentaal vertaald door Ellen Nauta en Dennis Hoogeveen. De vertalingen zijn mede mogelijk gemaakt door De Gelderhorst.

Reageren? Mail naar: handenvolverhalen@trouw.nl